

tror, det er en Lante, som man skulde kunne forsone sig med. Naar jeg nævner dette, som maaste kan forbause Udskillige, at Rigsdagen skulde vælge f. Ex. den Høistkommanderede for Forsvarsvæsenet, vil jeg dog gjøre opmærksom paa, at en høiere dansk Militær, som førte et Armeekorps i sidste Krig, i et Skrift har foreslaaet noget Saadant.

Det er ganske vist, at, vil man fyldestgjøre de Krav, jeg her har ønsket fyldestgjorte, saa trænger denne Sag til en betydelig større Forberedelse, end den har faaet. Jeg vil gjøre opmærksom paa, at man ved Hjælp af en Kommission eller paa lignende Maade kunde frembringe et Udkast til en ny Fundats eller en ny Lov om Universitetets Ordning. Naaget jeg ikke tør vente, at denne Lante foreløbig skal vinde større Tilslutning, tillader jeg mig at tro, at den Sag, som det her gjælder om at ordne, og som jeg saa levende som Noget ønsker snarest mulig ordnet, ikke vil gjøre noget større Fremskridt, før man er kommen de Krav i Møde, som ere udtalte fra dette Things Side, og navnlig Kravet om Examenskommissioner, som staar i saa nær Forbindelse med Lanten om en fuldstændig Omordning af Universitetets Forhold. Jeg skal ikke have Noget imod at stemme for denne Sags Overgang til 2den Behandling; men naar man spørger mig, om jeg tror, at den vil blive færdig i denne Samling, eller om der, dersom den bliver henvist til et Udvalg, vil komme en saadan Enighed i dette, at der kan blive Raad om, at den kan føres videre i denne Samling, saa tillader jeg mig at sige, at jeg tvivler paa, at den vil blive bragt betydelig videre. Jeg kunde derfor være tilbøjelig til at stille et andet Forslag. Jeg skal ikke stille det, thi jeg vil overhovedet ikke stille et saadant Forslag, naar jeg ikke veed, hvilken Tilslutning det kan finde; men jeg vil kun antyde, at jeg tror, at man vilde gaane Sagen mere, dersom man istedetfor at stemme for dens Overgang til 2den Behandling foreslog og vedtog en Dagsorden, hvori man, ligesom det har været Tilfældet tidligere, erklærede sig rede til at henlægge — jeg vilde helst ønske — en vis større Kapital til Universitetets Kapitalformue, vel at mærke, saasnart der udkom en ny Lov om Universitetets Ordning.

Formanden (Krabbe): De Yttringer, hoorned det ærede Medlem sluttede, foranledige mig til at gjøre den Bemærkning, at, naar det ærede Medlem som Betingelse for sin Tiltrædelse af et Lovforslag af lignende Indhold som det foreliggende nævnedes forskjellige Undervisnings- og andre Reformers ved Universitetets indre Ordning, saa var han vel dertil berettiget, men saadanne Reformspørgsmaal blive ikke derved en selvstændig Gjenstand for Forhandling, da de jo i og for sig ligge udenfor Lovforslaget. Det Samme vil jeg ligeledes af Hensyn til den senere Forhandling

bemærke med Hensyn til den fæste Gjenoptagelse af en gammel Lante, nemlig om Oprettelsen af et nyt Universitet, hvilken jo heller ikke ligger naturligt for.

Buff: Jeg vil tilstaa, at det trods al anvendt Umage fra min Side, tidt er gaaet mig saaledes overfor den sidste ærede Taler, at jeg har haat ondt ved at følge hans Lantes Flugt; men jeg kan ikke negte, at jeg i lang Tid ikke har været mere uheldig stillet i saa Henseende end netop idag, thi det forekommer mig, at det ærede Medlems Udtalelser vare i høj Grad ubegribelige. Det ærede Medlem kom i Begyndelsen af sit Foredrag med saadanne Udtalelser, som jeg antog, vilde have til Følge, at han vilde stemme imod Lovforslaget, og saa endte han med at udtale, at han endog kunde være villig til at give en endnu meget større Sum til Universitetets Formue end den, som er foreslaaet af Regjeringen. Det kan jeg virkelig ikke forstå (En Stemme: Med Betingelser!). Sa, med Betingelser. Det ærede Medlem forstaae os rigtignok Noget, der skulde give os en Forestilling om en Forsatning, som skulde følge med dette Lovforslag. Men jeg antager, at en Forandring i Universitetets Virksomhed eller det Maal, som det ærede Medlem ellers har for Øie, ikke vilde naas ad den Vej. Tilgemaade kom det ærede Medlem til at tale om den frie Konkurrence, og henvendte sig med Hensyn hertil til det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen). Da jeg nu i denne Sag er enig med det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds, skal jeg, da det forekommer mig, at dette Spørgsmaal om den frie Konkurrence paa det aandelige Omraade netop hører her ind under, gjøre den ærede sidste Taler opmærksom paa, at, skjøndt jeg er enig med det nævnte ærede Medlem i, at paa det materielle Omraade er den frie Konkurrence i sine yderste Konsekvenser grumme uheldig, staar det dog for mig fuldstændig klart, at paa det aandelige Omraade er den uhyre nyttig. Jeg tror, at den ærede sidste Taler vilde gjøre os Uret, naar han vilde sige, at vi, der ere mod den frie Konkurrence paa det materielle Omraade, derfor skulde antage, at den var unygtig paa det aandelige Omraade. Nei, der ønske vi den netop, og det er det, som det ærede Medlem her ved Siden af (Hørup) slog paa, da han for et Dieblit siden udtalte, at der ved visse Universiteter, maaste ogsaa ved vort, herstede forældede og bundfældede Anskuelser, som vare bange for frie Bevægelser og for, at der skulde blive lært andre Ting ved Universitetet end dem, der i en Arrække havde havt Flertallet for sig. Nei, det er netop en af de Ting, som jeg tror i alt Fald de Fleste her i Salen kunne blive enige om, at paa det aandelige Omraade er Intet nyttigere end den frie Konkurrence. Hermed skal jeg vende mig fra det ærede Medlem, for jeg